

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/33/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113210207
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Klepancová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2113210207.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Klepancovej a členiek senátu JUDr. Evy Barcajovej a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: W. S., narodená XX.XX.XXXX a N. S., narodený XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: matka Mgr. I. Y., bytom U. - I., U. O. č. XXXX/XX, zastúpená Advokátskou kanceláriou Neuschlová, s.r.o., Bratislava, Dostojevského rad 5, IČO: 36 861 359 a otca: Mgr. D. S., bytom H., G. XX, o zmene úpravy styku otca s maloletými deťmi, na odvolanie otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 17P/22/2003-139 zo dňa 05. septembra 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava 4, č.k. 24C/52/2011-152 zo dňa 23.01.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 2Co/108/2012-172 zo dňa 06.06.2012 v časti styku otca s maloletými deťmi, pričom presne špecifikoval termíny styku otca s maloletými deťmi. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na ustanovenia § 25 ods. 2 a § 26 Zákona o rodine dospel k záveru, že sa zmenili pomery na strane maloletých detí. Od poslednej úpravy styku otca s nimi maloleté deti zmenili bydlisko, z Bratislavy sa presťahovali do Trnavy, kde bývajú v spoločnej domácnosti s matkou. Od 03.09.2012 navštevujú Základnú školu v U. na ulici Y. I. XX. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa vyhovel návrhu matky a zmenil styk otca s maloletými deťmi počas školského roka, počas školských prázdnin. Vzhľadom na zmenu bydliska z Bratislavy do Trnavy by deti v priebehu týždňa mimo školských prázdnin zbytočne strácali čas cestovaním z Trnavy do Bratislavy a zase naspäť z Bratislavy do Trnavy. Vzhľadom na vzdialenosť Trnavy a Bratislavy súd prvého stupňa zmenil aj čas styku otca s maloletými deťmi počas školských prázdnin, aby mali dostatok času pripraviť sa na styk. Súd prvého stupňa nevyhovel návrhu matky na zmenšenie rozsahu styku otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin. Tento styk je rovnomerne rozložený medzi otca a matku, rodičia ako aj maloleté deti majú právo na takýto rozsah styku, aby sa utužovali ich vzťahy. V konaní nebolo preukázané, že by otec nemal vytvorené dostatočné hygienické podmienky pre styk s maloletými deťmi.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa v zákonnej lehote podal odvolanie otec maloletých detí. S rozsudkom súdu prvého stupňa nesúhlasil. V pôvodnom rozhodnutí mal upravený styk s maloletými deťmi tak, že ich mal v starostlivosti 10 dní v mesiaci a počas školských prázdnin striedavo s matkou podľa párneho a nepárneho kalendárneho roka. Pôvodne dohodnutý styk vyhovoval nielen jemu, ale aj deťom. O deti je v čase, keď sú zverené do jeho opatery, dobre a riadne postarané. S prehľadom

zvládajú školské povinnosti, do školy nemeškajú, bývajú v zdravom a čistom prostredí, s týmto stavom sú spokojné. Skutočnosť, že navštevujú školu v Trnave a v čase jeho starostlivosti byvajú v Bratislave, nie je prekážkou, cesta autom do školy aj zo školy trvá nie viac ako 30 minút, čo je porovnateľné s časom cestovania mestskou dopravou v rámci Trnavy. V čase jeho starostlivosti cestujú deti do školy a zo školy vždy autom, popoludní majú dostatok času pre oddych, zábavu a prípravu na vyučovanie. V Bratislave majú okrem bratrancov veľa kamarátov, kým v Trnave si ich ešte len hľadajú. Tvrdenia matky, že v čase zverenia do jeho starostlivosti si riadne neplnia povinnú školskú dochádzku a vymeškávajú vyučovanie, sa nezakladajú na pravde. W. a N. dostávajú v čase, keď sú zverené do starostlivosti alebo krátko potom dobré ohodnotenia. S maloletým N. pravidelne precvičuje čítanie a cibrí jeho výslovnosť. Poukázal na to, že súd prvého stupňa pojednával a rozhodoval napriek jeho ospravednenej neprítomnosti. O termíne pojednávania sa dozvedel len deň pred pojednávaním pri nahliadnutí do spisu, teda nebola zachovaná 5-denná lehota na prípravu na pojednávanie. Žiadal Krajský súd v Trnave o zrušenie rozsudku v plnom rozsahu, prípadne zmeniť napadnuté rozhodnutie a styk s maloletými deťmi ponechať tak, ako doteraz.

Po uplynutí lehoty na odvolanie otec maloletých detí doplnil svoje odvolanie, pričom väčšiu časť textu odvolania opakuje. V odvolaní doplnil, že došlo k podstatnej zmene situácie a miesto doporučeného vypočítania maloletých detí, prípadne psychológom alebo psychiatrom, ich vypočítanie a zistenie ich psychického stavu považuje za nevyhnutné. Podľa výsledkov doplneného dokazovania a zistením psychického stavu detí je nutné, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a určil striedavú výchovu rodičov a takúto úpravu považuje za nutnú z dôvodu, že chce mať väčšiu kontrolu nad zdravým psychickým vývojom detí, chce s nimi tráviť viac času a eliminovať nevhodnosť výchovného prostredia, ktoré majú maloleté deti v rodine matky. Deti po skončení určeného styku u neho odmietajú vrátiť sa do rodiny matky, plačú a sú v strese. Vyjadrujú sa, že matka a jej terajší manžel na nich kričia a nedovoľujú im zatelefonovať mu. Má podozrenie, že manžel matky maloletých detí ich aj fyzicky trestá. Deti konštatujú, že sa ich nikto nepýtal, kde chcú byť, s kým a koľko. Za podstatnú považuje skutočnosť, že matka je natoľko pracovne vyťažená, že sa domov vracia krátko pred tým, ako deti idú spať, nemá čas sa im počas týždňa plnohodnotne venovať. Kým sú deti v jeho starostlivosti vie si zadeliť pracovnú vyťaženosť tak, nakoľko má voľnú pracovnú dobu, aby deti neboli ani na krátku dobu bez dozoru. Žiadal odvolací súd, aby maloleté deti W. a N. zveril do striedavej starostlivosti otca a matky určené v termínoch podľa rozhodnutia súdu. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na nové konanie a doplnenie dokazovania za účelom zmeny zverenia detí.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka a kolízny opatrovník.

Matka maloletých detí vo vyjadrení uviedla, že odvolanie otca obsahuje množstvo účelových, zavádzajúcich a nepravdivých tvrdení. Vo veci boli nariadené tri termíny pojednávania, ani na jeden z nich sa otec maloletých detí nedostavil. Na prvé pojednávanie sa ospravedlnil a ako dôvod neúčasti uviedol vopred plánovanú služobnú cestu do Strassburgu, avšak nevydokladoval tento dôvod. Neúčast' na ďalšom pojednávaní 20.06.2013 telefonicky ospravedlnil 19.06.2013 zdravotnými dôvodmi, o čom doklad predložil dňa 25.06.2013, z dokladu nevyplývajú informácie pre odročenie pojednávania. Na ďalšie pojednávanie na deň 05.09.2013 bol odporca predvolaný písomne doporučene do vlastných rúk, ktorú zásielku prevzal 16.07.2013. Nie je teda pravdivá argumentácia, že o tomto termíne pojednávania nevedel. Matka maloletých detí v priebehu konania predložila doklady o tom, že deti počas pobytu u otca mali vymeškvané vyučovacie hodiny v Základnej škole v Trnave. Maloleté deti do školy a zo školy dopravujú osobným motorovým vozidlom buď ona alebo jej manžel. Maloleté deti sú v kolektíve obľúbené, našli si nových priateľov v mieste bydliska i v škole. Maloletý N. navštevuje ambulanciu logopéda ako aj Centrum pedagogicko-psychologických služieb v Trnave, čo je nutné vzhľadom na jeho vrodennú rečovú vadu. S maloletým N. matka precvičuje rôzne rečové schopnosti, schopnosť sústredenia sa a pamäťové schopnosti podľa plánov Centra pedagogicko-psychologických služieb. Matka maloletých detí namietala, že v čase, kedy sú maloleté deti v starostlivosti otca, tento nedokáže maloletým deťom zabezpečiť vhodný veku primeraný program. Maloleté deti po návrate od odporcu sa vrátili vždy zavšivavené. Na túto skutočnosť opakovane upozornila kolízneho opatrovníka, ako aj otca maloletých detí. Otec maloletých detí s ich matkou nekomunikuje, všetko sa snaží riešiť prostredníctvom maloletých detí. Maloleté deti sú tak vystavené zbytočným stresovým situáciám, otec koná svojvoľne, zneisťuje ich vo vzťahu k matke. Matka maloletých detí navrhovala, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Trnava ako vecne správny potvrdil.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca maloletých detí uviedol, že na pojednávaní dňa 05.09.2013 jednoznačne navrhoval súdu, aby do konania bol prizvaný znalec z odboru detskej psychológie, ktorý by sa kompletne vyjadril nielen k úprave styku, ale aj k prípadnej zmene zverenia. Otec vo svojom odvolaní uvažuje o striedavej osobnej starostlivosti. Vzhľadom na tieto skutočnosti odporúča odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania a vypracovania znaleckého posudku.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný (§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, pričom nebol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) O.s.p., prejednal bez nariadenia pojednávania podľa ustan. § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Senát odvolacieho súdu čiastočne zmeniť. Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, keďže vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa nerozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a nie je preto potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, vec správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

Na to, aby rodič mohol realizovať svoje rodičovské práva v prípade, že dieťa nebolo zverené do jeho výchovy, je potrebné, aby mal upravený styk s maloletým dieťaťom. Predpokladom rozhodovania súdu o styku rodiča s maloletým dieťaťom je zistenie, že rodičia maloletého dieťaťa sa nedohodli o styku s maloletým dieťaťom toho z rodičov, ktorý nežije s maloletým dieťaťom v spoločnej domácnosti. Rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, uplatňuje pri styku s ním svoju úlohu vo výchove dieťaťa. Úlohou druhého rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva, je okrem iného so zreteľom na záujem tohto maloletého dieťaťa, vytvárať priaznivé podmienky pre styk maloletého s týmto rodičom, a to hlavne vedenie dieťaťa k správne vzťahu k tomuto rodičovi. Zmyslom úpravy styku otca s dieťaťom je dosiahnuť odstránenie doterajšieho odcudzenia medzi maloletým a jeho otcom. Úprava styku rodiča s maloletým dieťaťom je jednou zložkou rodičovských práv a povinností vo vzťahu osobnej starostlivosti o dieťa.

Pri úprave styku sa súd riadi tým, aby bol v prospech maloletého dieťaťa, pričom prihliadne na potreby, okolnosti i povinnosti dieťaťa a aj rodiča.

Zmyslom úpravy styku otca s dieťaťom je dosiahnuť odstránenie doterajšieho stavu medzi otcom a dieťaťom bez nepriaznivého pôsobenia na psychiku a citovú stránku dieťaťa, súčasne so zreteľom na konkrétne pomery života otca, preto súd pri úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom predovšetkým skúma, či je styk maloletého dieťaťa v prospech dieťaťa a je povinný veľmi starostlivo zvážiť, aká úprava tohto styku (časové vymedzenie, určenie prostredia a pod.) zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšie niektorej skutočnosti, týkajúcej sa maloletého dieťaťa a niektorej skutočnosti, týkajúcej sa rodičov. Predovšetkým súd musí zvážiť vek a zdravotný stav maloletého dieťaťa, jeho citový vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá vo výchove a k prostrediu, v ktorom tento rodič žije, obvyklý denný režim maloletého dieťaťa. Medzi ďalšie skutočnosti, ktoré súd skúma, patria osobné a rodinné pomery rodičov,

vzájomný vzťah rodičov a ich časové a hospodárske možnosti (so zreteľom na pracovnú dobu, čerpanie dovolenky, dopravné spojenie a pod.). Hodnotenie týchto skutočností predovšetkým v zhode so záujmom maloletého dieťaťa vedú k najvhodnejšej úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom.

Súd pri úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom berie v prvom rade ohľad na záujmy dieťaťa a nie na záujmy alebo osobné prania rodiča. Obaja rodičia majú rovnaké práva a povinnosti voči dieťaťu, teda otec má nielen povinnosť platiť výživné, ale i právo podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa a tráviť s ním čas.

Medzi rodičmi maloletých detí v súdenom prípade nedošlo k dohode o úprave styku otca s maloletými. Z toho dôvodu súd prvého stupňa už pri rozhodovaní o rozvode manželstva rodičov maloletých detí upravil styk otca s maloletými deťmi. V preskúvanom prípade došlo k zmene na strane maloletých detí, keď došlo k zmene ich bydliska. Toto môže byť dôvod na zmenu úpravy styku otca s deťmi. Pri rozhodovaní o zmene úpravy styku otca s maloletými deťmi je potrebné zhodnotiť uvedené okolnosti a na základe dôsledného dokazovania rozhodnúť o správnej frekvencii styku.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého uznesenia, pričom v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Úvahy otca o striedavej starostlivosti nemôžu byť predmetom tohto konania, takýto návrh musí uplatniť samostatným návrhom na začatie konania. Predmetom tohto konania je úprava styku otca s maloletými deťmi.

Z tohto dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa ustan. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustan. § 224 ods. 1 O.s.p. s poukazom na § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.